

P. Creu vostè que tornarà a la porteria del Barça?

R. Doncs no ho sé, prefereixo no pensar-ho. Ara el més important és el Vila-real i donar-ho tot pel Vila-real. Està clar que si em surt una temporada bona i les coses roden bé es fàcil que torni a Barcelona.

El meu ídol de sempre ha sigut Zubizarreta i actualment m'agrada Molina.

P. Vostè és, i ha estat, internacional per Espanya en categories inferiors. En quines categories ha jugat fins ara?.

R. En totes. Sub-15, sub-16, sub-17, sub-18, sub-20 i sub-21.

P. Quan veurem a Reina en la categoria absoluta?

R. Espero que sigui aviat. El primer és treballar, fer-ho bé al teu equip, i amb la feina ben feta cada diumenge, al final pot arribar la recompensa de la Selecció. De totes maneres tinc 20 anys i tampoc he de córrer massa, l'etapa del futbolista té diversos cicles i crec que vaig pel bon camí.

P. Qui és al seu parer el millor porter que ha vist jugar?

R. El meu ídol de sempre ha sigut Zubizarreta per les seves característiques i actualment m'agrada Molina.

P. Com ho porta això de ser famós?

R. Tampoc sóc del més conegut i ho intento portar de la manera més natural possible. Com més inadvertit passi millor.

P. Quins són els seus hobbies?

R. Els de qualsevol noi de la meva edat, estar amb els amics, anar al cinema, escoltar música, practicar altres esports, estar amb la família sobretot.

El cas Ronaldo semblava un culebrot i al final m'avorria.

P. Quin és el millor consell que li ha donat el seu pare com a porter de futbol?

R. Més que com a porter en si ha estat com a persona: que tingui humilitat, que treballi cada dia i que sobretot sigui bona gent, que al cap i a la fi és el que queda; més que si has sigut bon porter o no, si has estat bona persona i si has fet pinya al vestidor.

P. Què en pensa vostè del cas Ronaldo?

R. La veritat és que no ho he seguit, semblava un culebrot i al final m'avorria. És un bon jugador que ha fitxat per un bon equip i li desitjo el millor.

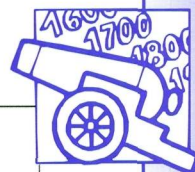
P. Creu vostè que Van Gaal és la millor opció per al Barça?

R. Jo no ho sé, és l'opció que s'ha pres. Està clar que és un bon entrenador i també li desitjo el millor.

Amb aquesta pregunta acabem l'entrevista i li agraïm en nom d'*El Nou Pinetell* l'atenció que ha tingut amb nosaltres.

Marçal Abella i Robert Queral

Dos lloses sepulcral a l'església

A la tardor de l'any 2001 es van realitzar unes obres de manteniment en l'interior de l'església parroquial d'Alpicat per mirar d'aturar les humitats que afectaven el mur nord de l'església. L'actuació va consistir en el buidatge d'unes criptes o tombes col·lectives de les quals la memòria popular en tenia coneixença, però que havien quedat cobertes pels mosaics de les darreres reformes de l'església, després de la guerra civil.

Es van destapar tres criptes, es van trobar restes d'altres sepultures individuals i resta per destapar una quarta cripta, de la qual en tenim coneixement. A partir d'ara, i seguint el plànol adjunt, anomenarem a les criptes A, B, C i D. En les criptes B i C van aparèixer dos lloses epigrafiades, que seran l'objectiu principal d'aquest estudi, malgrat que no desaprofitarem l'oportunitat per indagar en l'origen i la propietat d'aquestes sepultures.

Malauradament, la rapidesa i la forma en què es realitzaren les obres no va permetre un estudi més acurat de les sepultures.

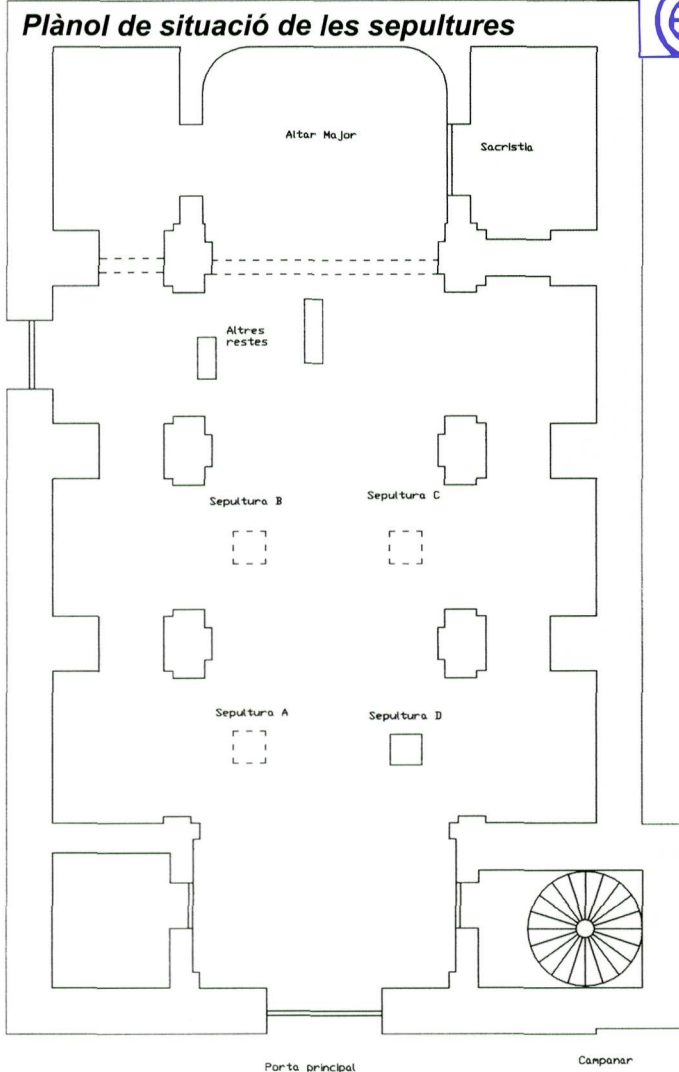
Descripció morfològica

Les sepultures estan excavades al terra. Són de forma irregular. La seua profunditat va des de 160 a 240 cm, i la seua amplada també és variable, d'entre 160 a 230 cm. Formen una cavitat en forma de campana, amb una planta, en el cas de la sepultura B quadrada, i en les altres dos, A i C, rectangular (la sepultura D no fou

excavada). El cobriment d'aquestes sepultures està fet amb una volta de totxos de canto sobre la qual descansa una pedra d'uns 25 cm de gruix, que fa les funcions de marc, per suportar la làpida i d'obertura per introduir els finats (veieu dibuix adjunt).

Les lloses tenen unes dimensions de 71 cm per 71 cm i un gruix de 15 cm i en la part inferior tenen un galze de 7 cm per 7 cm perquè encaixi perfectament en l'obertura del sepulcre. En la part central de la llosa C s'observa un forat de 2 cm de diàmetre on encara hi queda part d'una argolla de ferro per poder-la aixecar.

La llosa B aparegué en l'interior de la sepultura trencada en tres bocins, mentre que la llosa C aparegué en el seu lloc amb dos puntes trencades. Les dos són d'un tipus de pedra arenisca molt dura. Cal esmentar també que

Llosa C de Jaume

Les primeres lletres corresponen a l'abreviació de sepultura, després ve el nom de pila, però malauradament la llosa està trencada precisament pel cognom, tot i que per documents que analitzarem posteriorment sabem que era Ybars. Així, per tant, el text actualitzat vindria a dir:

“Sepultura d'Agustí Ibars de l'any 1793”

Un apartat especial requereix la interpretació dels pictogrames que apareixen en aquesta llosa. Mai podrem saber del cert que és el que volien representar. Per tant, nosaltres donarem tres possibles interpretacions que, si més no, serviran per fer una

Llosa B d'Agustí Ibars

dins d'una de les sepultures aparegué el basament d'una columna, el qual té, en la part posterior, una moxa que ens indica que devia pertànyer a la portalada de l'antiga església i que per motius que desconeixem devia fer cap a l'interior de la sepultura (provablement algunes obres, ja que a l'interior de les sepultures aparegué bastant runa).

Descripció i interpretació epigràfica

De les dos lloses trobades, sens dubte la que se'ns presenta més interessant és la B on, a més del text i l'any, hi ha una mena d'escut, tot ell emmarcat amb un ribet. En el text hi podem llegir el següent:

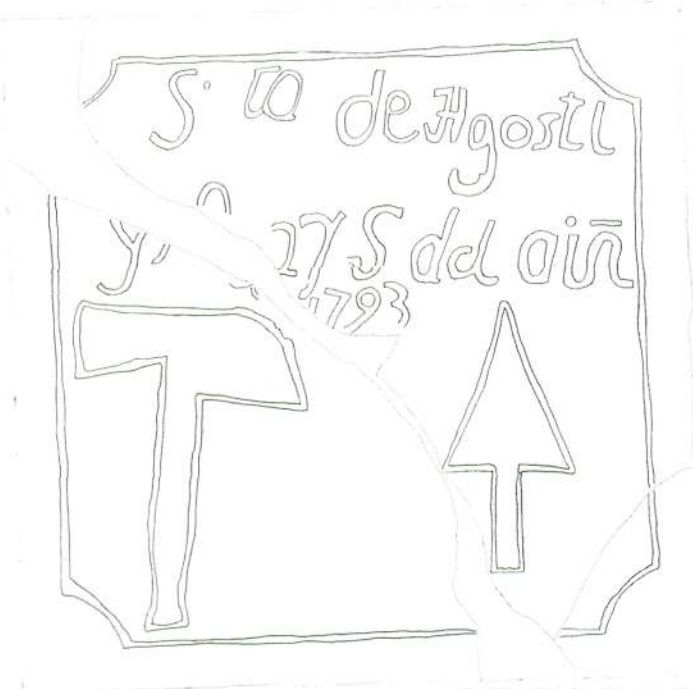
“Sra de Agosti Y....rs del aiñ 1793”

mica de pedagogia. El pictograma de la dreta pot representar clarament un pi, símbol del nostre poble ⁽¹⁾. Més difícil se'ns fa interpretar l'altre símbol que apareix. Sembla una destal o algun tipus d'eina que talla. Podria ser que es tractés del símbol del martiri de sant Bartomeu, patró del nostre poble, al qual se'l simbolitza amb un ganivet, pel seu martiri. Estaríem davant del precedent de l'actual escut d'Alpicat on surten representats aquests dos símbols? Aquesta possibilitat és dubtosa, ja que en els segells d'Alpicat posteriors no apareixen els símbols de sant Bartomeu.

Una altra possible interpretació més llegendària, però no menys inversemblant, la buscaríem en el conte que els padrins expliquen sobre l'origen del nom d'Alpicat. Diuen que Alpicat era el lloc on els de Lleida pujaven a ajusticiar els presoners, tallant-los el cap sota un pi molt gran que hi havia a dalt de la muntanya, i d'aquí vindria el nom d'Alpicat: Alt – pi – cap. Així doncs, qui sap si la destal epigrafiada fa referència a aquest conte?

Per últim no hem de descartar la possibilitat més versemblant, que els dos símbols volguessin representar la casa o la feina d'aquest senyor, al cap i a la fi era la seua sepultura. És, aleshores, quan el pi el podríem transformar en una rella (una eina de ferro per llaurar la terra) i la destal en un podall (eina que s'utilitzava per podar vinyes i oliveres), dos eines molt vinculades al tipus de productes agrícoles d'aquell segle.

L'anàlisi de la segona llosa, la C, és, d'entrada, molt més senzilla. Es tracta d'una peça que no està emmarcada i que la poca profunditat del seu traç epigràfic ha fet que en algun lloc s'esborrés el text. Malgrat que està gairebé sencera, està més mal conservada que l'anterior. Ha

Calc de la llosa B

rebut cops durant la seua extracció. El text diu el següent:

“ S a de Jaum 1793 “

que voldria dir:

“ Sepultura de Jaume 1793 “

Calc de la llosa C

En aquest cas l'última lletra del nom sembla que ha estat esborrada pel desgast i, per tant, creiem que inicialment hi ficava Jaume. El fet de no especificar cap cognom ens fa pensar que es refereix a una casa "cal Jaume", però ja esbrinarem posteriorment qui devia ser. També destaca en aquesta llosa el rebaix que té fet per encabir-hi l'argolla, amb la qual s'aixecava la làpida.

Val a dir que la lletra de la llosa C no és tan ben esculpida com la de la llosa B. La llengua en què estan escrites és la catalana, malgrat que podem observar una clara influència del castellà amb la "ñ" de la paraula "aiñ", després de més de 70 anys d'implantació dels decrets de Nova Planta.

Antecedents històrics

Fins aquí la informació que ens aporten les lloses com a tal, però podem anar més enllà gràcies a altres documents de l'Arxiu Capitular de Lleida (ACLL) i de l'arxiu parroquial d'Alpicat (APA). Vint-i-tres anys després de ser construïdes, en el llibre que recull les visites del senyor bisbe hi trobem moltes de les respostes a les preguntes sobre l'origen i la propietat d'aquestes sepultures. En el punt setè de la visita diu textualment:

“La iglesia parroquial es nueva y por tanto no precisa reparo (...) hay cuatro capillas de patronato particular, una de la casa Romeu bajo invocación de la de San Pedro, otra de casa Serés bajo la invocación de San José, otra de casa Esquer bajo la invocación del Santo Cristo y otra de casa Ibars bajo la invocación de San Agustín (...) los cuatro particulares referidos tienen sepultura en dicha iglesia que les concede el derecho por lo que pagaron para la nueva construcción de la referida iglesia...”⁽²⁾

Posteriorment, en una visita del bisbe en l'any 1827⁽³⁾ ens especifica més alguns detalls: els noms dels que van ordenar fer els sepulcres són Pedro Romeu, Agustín Ibars, José Esquer y José Serés. La sepultura és per a ells i per als seus familiars, tot i que afirma el rector que ell no ha fet cap sepeli. Així doncs, existien quatre sepultures col·lectives situades davant les capelles sota l'advocació dels sants familiars (veieu plànol adjunt)

Ens hem de remuntar a la construcció de l'església⁽⁴⁾ per entendre l'origen d'aquestes sepultures. Veient les dificultats econòmiques que sorgiren per acabar l'església i els requeriments i amenaces del Sr. Bisbe perquè s'acabés, quatre de les cases més importants de la població van fer una aportació econòmica per acabar l'obra, a canvi del dret de poder rebre sepultura a l'interior del temple.

La data de les dos lloses coincidents (1793) ens indicaria, més que la data d'enterrament, l'any en què els coetanis consideraven que s'havia acabat l'obra de l'església.

La utilització d'aquests sepulcres no sembla que fou massa llarga. Tenim la menció explícita que fa el rector en la visita de 1827, on diu que ell no hi ha enterrat mai ningú. Dos anys després s'inaugurà el nou cementiri al camí de Malpartit i poc després van aparèixer les lleis que obligaven a traslladar els cementiris fora de les viles. Per tant, la seua utilització es limitarà entre 1793 i 1810. En la nostra recerca en els llibres de defuncions de la parròquia hem localitzat pocs casos de sepelis en l'interior de l'església. Tot i que sembla un costum bastant estès, sempre estava reservat a personatges importants⁽⁵⁾.

En l'assentament d'un difunt de l'any 1835⁽⁶⁾ se'ns informa que es realitzà un trasllat al cementiri nou (aprofitant la defunció del fill) de Batista Aresté, enterrat l'any 1799 a la capella de la verge del Roser. Això, sumat a les comprovacions que es van realitzar durant les obres de condicionament, ens indica que es van fer altres enterraments dins l'església, a banda de les sepultures mencionades. Segurament aquests enterraments eren de caire individual, no familiar, i d'una persona "important" del moment, com un mossèn o un benefactor.

